

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/69/2024
Identifikačné číslo spisu:	7923010038
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7923010038.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudkýň JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci obvineného K. K., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 26. novembra 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného K. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 1. júna 2023, sp. zn. 6To/36/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b), písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. K. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trebišov (ďalej aj „prvostupňový súd“) z 2. marca 2023, sp. zn. 5T/10/2023, bol obvinený K. K. uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 14. októbra 2022 v čase okolo 20:30 h., na verejnom priestranstve na ul. N. v meste P., na chodníku pri vonkajšom oplotení rodinného domu č. XXX/XX, pristúpil k dvom okoloidúcim maloletým osobám a to mal. K. Y., nar. XX. S. XXXX a mal. C. G., nar. XX. M. XXXX, následne do mal. C. G., nar. XX. M. XXXX, drgol svojím telom a potom ho chytil pod krkom za oblečenie so slovami, aby mu niečo dal, lebo toto je krádež, pričom do tohto konfliktu sa zapojil aj mal. K. Y., nar. XX. S. XXXX, v úmysle pomôcť svojmu kamarátovi, na čo spoločne obvineného chytili a následne sa mal. C. G., nar. XX. M. XXXX, podarilo uvoľniť zo zovretia obžalovaného, avšak po tomto obžalovaný chytil aj mal. K. Y., nar. XX. S. XXXX, za oblečenie v oblasti hrudníka, pritlačil ho k stene oplotenia a vytiahol bližšie nezistený predmet podobajúci sa kuchynskému nožu, ktorý držal v ruke a pod hrozbou bodnutia sa ním napriahol so slovami, aby mu dal mobil, kde v tom chytil za ruku mal. C. G., nar. XX. M. XXXX z dôvodu, aby jeho kamarátovi neublížil a spoločne obžalovaného od seba otláčili, avšak obžalovaný pred nimi neustále šermoval predmetom pripomínajúcim kuchynský nôž a snažil sa ich zasiahnúť a druhou rukou držal mal. K. Y., nar. XX. S. XXXX za jeho ruku, v ktorej mal tento

mobilný telefón zn. POCO X3 Shadow Gray, výr. č. D., IMEI1: XXXXXXXXXXXXXXXX, IMEI2: XXXXXXXXXXXXXXXX a povedal mu, aby telefón pustil, lebo inak ho bodne, čo sa aj obžalovaný snažil urobiť, ale maloletý sa jeho útoku vyhol, kde následne maloletý zo strachu o svoj život pustil z ruky svoj mobilný telefón a obžalovaný s predmetným mobilným telefónom ušiel z mies a preč, čím týmto svojim konaním spôsobil odcudzením mobilného telefónu pre poškodenú R. Y., nar. XX. L. XXXX, trvale bytom P., ul. X. C. Č.. XXXX/X, škodu na majetku vo výške 150,- €.

Za to mu prvostupňový súd uložil podľa § 188 ods. 2, § 36 písm. l), § 37, písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona prvostupňový súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Krajský súd v Košiciach rozhodujúc o odvolaní obvineného K. K. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu uznesením z 1. júna 2023, sp. zn. 6To/36/2023, odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

II.

Dovolanie
a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, ako aj jemu predchádzajúcemu rozsudku Okresného súdu Trebišov podal obvinený K. K. dovolanie najskôr vlastným písomným podaním z 19. marca 2024, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku a následne aj prostredníctvom pre dovolacie konanie ustanovenej obhajkyne JUDr. Emílie Bujňákovvej Širotníkovej písomným podaním z 15. júla 2024, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

Podané dovolanie odôvodnil obvinený v zmysle § 374 ods. 3 Trestného poriadku tým, že prvostupňový súd vykonané dokazovanie nesprávne vyhodnotil, pretože skutok kvalifikoval ako zločin lúpeže, hoci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ide o prečin krádeže. Zároveň obvinený uviedol, že ak by aj súd dospel k záveru, že ide o zločin lúpeže, boli splnené všetky podmienky na mimoriadne zníženie trestu.

Vychádzajúc z uvedeného obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil, že rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 2. marca 2023, sp. zn. 5T/10/2023, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach z 1. júna 2023, sp. zn. 6To/36/2023, bol porušený zákon v § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, a to v § 19 Trestného zákona, § 2 ods. 1, ods. 10, ods. 12, ods. 19, § 285 písm. c) Trestného poriadku v jeho neprospech. Ďalej navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach, ako aj jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Trebišov vo výroku o treste a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Trebišov prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov (ďalej len „prokurátor“) písomným podaním z 23. júla 2024, v ktorom uviedol, že predmetný rozsudok prvostupňového súdu považuje za vecne správny a vydaný v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného zákona a Trestného poriadku. Prokurátor sa nestotožnil s názorom obvineného, že z vykonaného dokazovania malo vyplnúť, že ide o prečin krádeže, nie o zločin lúpeže, pretože vykonaným dokazovaním bolo podľa prokurátora dostatočne preukázané, že obvinený svojim konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, keď proti poškodeným použil násilie, resp. hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, teda použil násilie, resp. hrozbu bezprostredného násillia ešte pred zmocnením sa cudzej veci a nie až po jej zmocnení sa v snahe si vec uchovať, čo podľa prokurátora vylučuje kvalifikovanie tohto konania ako

prečinu krádeže podľa § 212 Trestného zákona. Skutkový stav bol pritom dostatočne ustálený a vykonané dôkazy podľa prokurátora vylučujú inú alternatívu skutkového deja. Napokon aj obvinený na hlavnom pojednávaní konanom 2. marca 2023 urobil vyhlásenie podľa § 257 Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe.

Prokurátor sa nestotožnil ani s tvrdením obvineného, že v predmetnej veci boli splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu. Takýto postup súdu totiž podľa prokurátora neodôvodňujú okolnosti prípadu, pretože obvinený K. K. spáchal čin závažnejším spôsobom konania - so zbraňou a na chránených osobách, ani pomery páchatela, ktorý bol doposiaľ osemkrát súdne trestaný, z toho šesťkrát pre trestný čin krádeže, teda pre druhovo obdobnú trestnú činnosť. Navyše, obvinený iba 3 mesiace pred spáchaním predmetného trestného činu vykonal nepodmienečný trest odňatia slobody uložený mu v inej trestnej veci, na základe čoho mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov. Išlo pritom o uloženie trestu na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby, ktorá bola v rozmedzí 7 - 12 rokov, so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom strázenia. Uvedený trest možno podľa prokurátora považovať za spravodlivý a zákonný, v súlade s kritériami vyjadrenými v § 34 ods. 4 Trestného zákona.

Na základe uvedeného je podľa prokurátora dovolanie obvineného nedôvodné a preto je potrebné ho zamietnuť.

K vyjadreniu prokurátora sa vyjadril obvinený K. K. prostredníctvom obhajkyne písomným podaním z 2. októbra 2024, v ktorom uviedol, že vyjadrenie prokurátora považuje za rozporné s tým, čo uviedol v dovolaní a opätovne poznamenal, že v celom rozsahu zotrváva na dôvodoch svojho odvolania, pretože v konaní o riadnom opravnom prostriedku neboli ním vytýkané pochybenia napravené.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 18. októbra 2024.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť, keďže obvinený vo vzťahu k výroku o vine z dôvodu prijatého vyhlásenia o vine nie je oprávnenou osobou na podanie dovolania a vo vzťahu k výroku o treste nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Vo vzťahu k výroku o vine obvinený namietal nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku ako zločinu lúpeže, pretože z vykonaného dokazovania podľa jeho názoru vyplynulo, že išlo o trestný čin krádeže. K tomu sa žiada uviesť nasledovné:

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nesplňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie súdu druhého stupňa môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že obvinený K. K. na hlavnom pojednávaní konanom 2. marca 2023 po predchádzajúcom poučení urobil vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe (č. l. 281 spisu). Toto jeho vyhlásenie bolo po kladnom zodpovedaní otázok podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku (vrátane otázky, či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu) prvostupňovým súdom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijaté s tým, že dokazovanie v rozsahu, v akom priznal spáchanie skutku, sa nevykoná (č. l. 282 spisu). Po vykonaní dokazovania súvisiaceho s výrokom o treste prvostupňový súd vyhlásil dovolaním napadnutý rozsudok.

Najvyšší súd k tomu uvádza, že ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku) dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby (§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku) - uznesenie najvyššieho súdu zo 14. apríla 2016, sp. zn. 6 Tdo 3/2016, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12, roč. 2017.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku vyplýva, že proti rozsudku, ktorý bol vydaný na základe prijatého vyhlásenia obvineného o vine, možno v rozsahu, v akom bolo toto vyhlásenie prijaté, t. j. proti jeho výroku o vine, podať dovolanie iba z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Toto ustanovenie, ale zároveň neurčuje okruh osôb, ktoré sú oprávnené tak urobiť. Pri riešení tejto otázky je preto nutné zohľadniť ďalšie ustanovenia Trestného poriadku upravujúce postup v konaní o dovolaní, najmä ustanovenia § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorých vyplýva, že obvinený je oprávnený podať dovolanie iba proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa. Keďže v predmetnej veci bol obvinený poučený o tom, že prijaté vyhlásenie o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním, teda že proti nemu nemožno podať odvolanie, rozsudok prvostupňového súdu nadobudol v časti týkajúcom sa viny obvineného právoplatnosť a vykonateľnosť momentom jeho vyhlásenia [§ 183 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku].

Na základe uvedeného možno konštatovať, že oprávnenou osobou na podanie dovolania proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia o vine obvineného (v časti týkajúcej sa výroku o vine) je iba minister spravodlivosti, pretože ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa - na rozdiel od obvineného a generálneho prokurátora, ktorí sú v zmysle § 369 ods. 2 Trestného poriadku oprávnenými osobami na podanie dovolania len proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa. Oprávnenie ministra spravodlivosti na podanie dovolania je v tomto prípade limitované uplatnením jediného dovolacieho dôvodu, a to dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Vo vzťahu k predmetnej veci teda možno zosumarizovať, že na podanie dovolania proti výroku o vine (po vyhlásení obvineného o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe) je oprávnenou osobou len minister spravodlivosti.

Navyše, ak súd prijme vyhlásenie obžalovaného o vine alebo o tom, že nepopiera spáchanie skutku podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku, dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný jeho spáchanie priznal, resp. nepoprel, nevykonáva, a teda medzi prípadným porušením práva na obhajobu v prípravnom konaní a rozhodnutím o vine vydaným na základe takto prijatého vyhlásenia nie je daná príčinná súvislosť. V dovolaní, ktoré možno v tomto prípade podať len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, tak môže dovolateľ úspešne namietat' len chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní, v rámci ktorého obžalovaný predmetné vyhlásenie urobil. Najmä to, že obžalovaný nemal na hlavnom pojednávaní obhajcu, hoci išlo o dôvod povinnej obhajoby, resp. že nebol riadne poučený o následkoch vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo c) Trestného poriadku, a to v rozsahu podľa § 257 ods. 5 a 8 Trestného poriadku, alebo že pred prijatím takéhoto vyhlásenia súd riadne nezisťoval skutočnosť podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku (uznesenie najvyššieho súdu z 27. augusta 2020, sp. zn. 5 Tdo 33/2020, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 53, roč. 2021).

S poukazom na uvedené najvyšší súd uzatvára, že dovolanie obvineného v časti týkajúcej sa výroku o vine, teda výroku, vo vzťahu ku ktorému urobil vyhlásenie o vine, bolo podané neoprávnenou osobou, pretože obvinený v zmysle vyššie uvedeného nie je oprávnený podať proti tomuto výroku dovolanie (oprávnenou osobou by bol iba minister spravodlivosti na podnet osoby, ktorej Trestný poriadok nepriznáva právo na podanie dovolania). Dovolací súd preto dovolanie obvineného v časti týkajúcej sa výroku o vine napadnutého rozsudku (teda vo vzťahu k jeho dovolacej námietke týkajúcej sa nesprávnej právnej kvalifikácie skutku) na neverejnom zasadnutí, bez meritórneho preskúmania veci, odmietol podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o druhú časť dovolania obvineného týkajúcu sa výroku o treste, konkrétne toho, že boli splnené všetky podmienky na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 Trestného zákona a napriek tomu mu trest nebol mimoriadne znížený, k tomu sa žiada poukázať na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, prijaté 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 5, roč. 2011, v zmysle ktorého:

„Hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona (resp. § 40 Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďovať pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona (resp. § 40 Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby,

nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona, resp. § 40 Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod.“

Vychádzajúc z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolacie námietky obvineného týkajúce sa nepoužitia zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 Trestného zákona nenapĺňajú ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ani žiaden iný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie obvineného K. K. v časti týkajúcej sa výroku o treste napadnutého rozsudku na neverejnom zasadnutí, bez preskúmania veci, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.